

Datum van inontvangstneming : 25/02/2025

Zaak C-27/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

17 januari 2025

Verwijzende rechter:

Court of Appeal (Ierland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 december 2024

Verzoekende partijen in beroep:

SU

Wild Ireland Defence CLG

Verwerende partijen in beroep:

An Bord Pleanála

Minister for Housing, Local Government and Heritage

Ierland

Attorney General

In tegenwoordigheid van:

Knocknamona Windfarm Limited

[OMISSIS]

TUSSEN/

[OMISSIS]

[Gegevens betreffende de nationale procedure]

Verwijzingsbeslissing van de Court of Appeal van 13 december 2024

Samenvatting

- 1 Gelet op de opmerkingen van partijen heeft de Court of Appeal of Ireland (rechter in tweede aanleg, Ierland) besloten om krachtens artikel 267 VWEU een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen. [OMISSIS]

Partijen in de procedure

- 2 De partijen in deze procedure zijn hierboven genoemd [OMISSIS]. De verzoekende partijen in beroep zijn SU en Wild Ireland Defence CLG. De verwerende partijen in beroep zijn An Bord Plean[á]la (nationale instantie voor ruimtelijke ordening, Ierland), de minister for Housing, Local Government [and Heritage, Ireland] (minister van huisvesting, lokaal bestuur en erfgoed, Ierland) en de Attorney General (procureur-generaal, Ierland). Knocknamona Windfarm Limited [is] een derde partij.

Voorwerp van het geding en relevante feitelijke vaststellingen

- 3 Kort gezegd betreft de onderhavige zaak een op zichzelf staande maar belangrijke uitleggingsvraag over [richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB 1992, L 206, blz. 7), zoals gewijzigd (hierna: „habitatrichtlijn”),] namelijk of een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 6, lid 3, van [die richtlijn] kan worden gemaakt wanneer een lidstaat geen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstelling heeft geformuleerd voor een bepaalde speciale beschermingszone voor vogels (hierna: „SBZ-V”). Dit is een Unierechtelijke vraag van algemene strekking. [De verwijzende rechter is] ervan overtuigd dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) zich nog niet eerder heeft uitgesproken over de vraag die wordt voorgelegd.
- 4 De prejudiciële vraag is gerezen in het kader van een geding over de rechtsgeldigheid van een besluit van An Board Plean[á]la van 28 september 2022 om een bouwvergunning te verlenen ([OMISSIS] hierna: „bouwvergunning”) aan Knocknamona Windfarm [Limited] voor aanpassingen aan een eerder vergund windmolenpark in het graafschap Waterford, Ierland, die inhoudt dat de projectontwikkelaar toestemming krijgt om de [hoogste] top van de eerder toegestane turbines te verhogen van maximaal 126 meter naar maximaal 155 meter, en de hoogte en het ontwerp van de eerder toegestane meteorologische mast te wijzigen van een buisvormige torenmast met een maximale hoogte van 80 meter in een raster-torenmast met een maximale hoogte van 99 meter. In het kader van de behandeling van de bouwvergunningsaanvraag heeft An Bord Plean[á]la een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen van het voorgenomen project voor vijf „Europese gebieden”, waaronder de SBZ-V Blackwater Callows, die gelegen is in Cork en Waterford. Deze SBZ-V ligt op 13 kilometer van het dichtstbijzijnde punt van de locatie [van het windmolenpark] en op 13,5 kilometer van de dichtstbijzijnde turbine. De beroepszaak van de verzoekende partijen heeft enkel

betrekking op de SBZ-V Blackwater. Het staat buiten kijf dat er ten tijde van het besluit van An Bord Pleanála geen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen voor de Blackwater Callows bestonden.

- 5 An Bord Pleanála heeft zich voor haar besluit gebaseerd op het rapport van haar inspecteur. In dit rapport werd met betrekking tot de instandhoudingsdoelstellingen voor de SBZ-V Blackwater Callows verwezen naar een „document met algemene instandhoudingsdoelstellingen”. De in aanmerking komende belangen van het Blackwater-gebied zijn de [w]ilde [z]waan, de smient, de wintertaling en de [g]rutto, alsmede de wetland-habitats in de SBZ-V en de watervogels die daar gebruik van maken. Wat de in aanmerking komende belangen betreft, kwam de inspecteur van An Bord Pleanála tot de conclusie dat een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied kon worden uitgesloten op grond dat de habitats van de locaties van het windmolenpark niet geschikt waren voor deze soorten, met uitzondering van de [w]ilde [z]waan. Met betrekking tot de [w]ilde [z]waan heeft de inspecteur vastgesteld dat de relevante onderzoeken er niet op wezen dat binnen of dicht bij de locatie [w]ilde [z]wanen voorkwamen, en heeft hij daarom geconcludeerd dat de voorgestelde extra hoogte en rotordiameter de natuurlijke kenmerken van het gebied voor deze soort niet zouden aantasten. Geen van de partijen betwist deze feitelijke vaststelling. An Bord Pleanála heeft dan ook besloten dat het project de natuurlijke kenmerken van de SBZ-V Blackwater Callows niet zou aantasten.
- 6 De verzoekende partijen hebben beroep in rechte ingesteld, waarin zij met name hebben aangevoerd dat An Bord Pleanála niet bevoegd was om een passende beoordeling van de voorgenomen projecten te verrichten, aangezien voor de SBZ-V Blackwater Callows geen instandhoudingsdoelstellingen waren vastgesteld. De zaak is behandeld door [OMISSIS] de High Court (rechter in eerste aanleg, Ierland) en bij beslissing van 28 februari 2024 [2024] IEHC 108 [OMISSIS] heeft [de feitenrechter] het besluit van An Bord Pleanála tot verlening van de bouwvergunning gehandhaafd. De High Court heeft bij een gedetailleerde uitspraak [OMISSIS] beslist dat instandhoudingsdoelstellingen in bepaalde gevallen – in feite in de meeste gevallen – onontbeerlijk zijn om een geldige passende beoordeling te maken, maar dat in deze zaak, gelet op de specifieke feiten, een geldige passende beoordeling zonder dergelijke doelstellingen mogelijk was. Uit het wetenschappelijke bewijs bleek immers dat het in aanmerking komende belang – in casu de [w]ilde [z]waan – niet door het beoogde project zou worden geraakt, ongeacht welke instandhoudingsdoelstellingen zouden zijn vastgesteld.
- 7 In deze situatie kwam de wezenlijke functie van een passende beoordeling – ervoor zorgen dat het voorgenomen project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast – op een correcte wijze tot uitdrukking in de beoordeling. An Bord Pleanála had op basis van redelijke wetenschappelijke zekerheid vastgesteld dat het project „de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten”, om de eenvoudige reden dat in dit geval slechts sprake kan zijn van gevolgen van activiteiten buiten het gebied als de [w]ilde [z]waan fysieke

aanwezig is op de [l]ocatie van Knocknamona Windfarm – en die aanwezigheid is uitgesloten. De rechter van de High Court heeft dit in punt 185 van zijn uitspraak als volgt verwoord: [OMISSIS]

“Cru gesteld kan de wilde zwaan is niet in botsing komen met de rotores van turbines van Knocknamona Windfarm als hij op de locatie van Knocknamona Windfarm niet voorkomt. [...] Als het vastgestelde risico zich niet zal voordoen, kan het onmogelijk de natuurlijke kenmerken van het gebied aantasten, ongeacht de bewoordingen van verlaat aangenomen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen. Aangezien de wilde zwaan op de locatie van de Knocknamona Windfarm niet voorkomt, is onder verwijzing naar dergelijke mogelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de SBZ-V geen scenario te bedenken waarin er aanzienlijke gevolgen zouden kunnen zijn voor de wilde zwaan.”

- 8 In zijn uitspraak op het verzoek om toestemming voor het instellen van beroep bij de Court of Appeal [2024] IEHC 247, [OMISSIS] [heeft de feitenrechter] opgemerkt dat alle partijen in het kader van deze procedure erkennen dat het voorgenomen windmolenpark de natuurlijke kenmerken van de SBZ-V niet zal aantasten (punt 3).
- 9 Ter terechtzitting voor de High Court hebben de namens de staat optredende verweerders erkend dat zij hun verplichtingen uit hoofde van artikel 4, lid 2, van [richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PB 2010, L 20, blz. 7)] (hierna: „vogelrichtlijn”) en artikel 6 van de habitatrichtlijn niet zijn nagekomen door voor de SBZ-V Blackwater Callows niet de vereiste gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen en -maatregelen vast te stellen.
- 10 Krachtens s[ection] 50A, subsection 7, van de Planning and Development Act 2000 (Ierse wet van 2000 inzake ruimtelijke ordening en ontwikkeling) moet de rechter van de High Court toestemming verlenen voor het instellen van beroep bij de Court of Appeal. Deze toestemming is slechts met betrekking tot één enkele vraag verleend[,] die luidt als volgt:

„Zijn rechtsgeldige instandhoudingsdoelstellingen voor een speciale beschermingszone voor vogels een vereiste voor de bevoegdheid van An Bord Pleanála om krachtens artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn een rechtsgeldige passende beoordeling te maken en op basis daarvan een bouwvergunning te verlenen?”

Toepasselijke bepalingen

- 11 De onderhavige zaak betreft de juiste uitlegging van artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn. De bepalingen van de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn zijn in Iers recht omgezet bij de European [C]ommunities (Birds and Natural Habitats) Regulations 2011 (zoals gewijzigd) (Ierse regeling van 2011 tot uitvoering van de

bepalingen van de Europese Gemeenschappen inzake vogels en natuurlijke habitats (SI nr. 477, 2011). Section 177 van de Planning and Development Act 2000 bevat een definitie van een passende beoordeling die overeenkomstig s[ection] 177V [van deze wet] moet worden uitgelegd. Section 177V concretiseert de definitie van een passende beoordeling en benoemt de elementen die de bevoegde instantie in aanmerking moet nemen bij het maken van een passende beoordeling. Volgens section 177V, subsection 5, moet een bevoegde instantie kennis geven van haar besluit met betrekking tot een passende beoordeling en moet zij dit besluit met redenen omkleeden. Voor de Blackwater Callows is in 2012 een regeling vastgesteld waarbij zij zijn aangewezen als [OMISSIS] [een SBZ-V] en de speciale beschermingsbelangen zijn benoemd, [OMISSIS] [namelijk] de European Communities (Conservation of Wild Birds (Blackwater Callows Special Protection Area [004094])) Regulations 2012 (Ierse regeling van 2012 tot uitvoering van de bepalingen van de Europese Gemeenschappen inzake het behoud van de vogelstand (speciale beschermingszone Blackwater Callows [004094])) (SI nr. 191, 2012).

- 12 De Europese Commissie heeft tegen Ierland een niet-nakomingsprocedure ingeleid, waarin zij heeft aangevoerd dat Ierland zijn verplichtingen heeft geschonden door voor 140 van de 423 krachtens de habitatrichtlijn aangewezen SBZ-V's geen gedetailleerde gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen vast te stellen, en door voor geen van de 423 gebieden de nodige instandhoudingsmaatregelen vast te stellen die beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats van bijlage I. In de zaak [Commissie/Ierland (Bescherming van speciale beschermingszones) (C-444/21, EU:C:2023:524)], heeft het Hof onder meer geoordeeld dat, door voor 140 van de 423 gebieden van communautair belang geen gedetailleerde gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen te formuleren, Ierland de krachtens artikel 4, lid 4, van de habitatrichtlijn op deze lidstaat rustende verplichtingen niet is nagekomen.

Motivering van de verwijzingsbeslissing

- 13 Deze prejudiciële verwijzing heeft betrekking op de gevolgen van het erkende verzuim van Ierland om gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen vast te stellen voor de SBZ-V Blackwater Callows. De Court of Appeal dient te onderzoeken of de rechter van de High Court terecht tot de slotsom is gekomen dat de bouwvergunning rechtmatig was, ondanks het feit dat er geen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen waren en An Bord Pleanála de passende beoordeling heeft verricht op basis van [OMISSIS] algemene instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied. Het antwoord op deze vraag hangt af van de uitlegging [OMISSIS] van artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn. Het relevante gedeelte van artikel 6, lid 3, van deze richtlijn luidt als volgt:

„Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied,

wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. [...]”

- 14 De enige vraag die in dit beroep aan de orde wordt gesteld, is of, gelet op de woorden „rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied”, een passende beoordeling kan worden verricht wanneer er geen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstelling is [OMISSIS]. Zonder de vaststelling van de juiste uitlegging van artikel 6, lid 3, kan geen uitspraak worden gedaan op het beroep. Het antwoord op deze vraag hangt niet af van het nationale recht en doet zelfs geen vraag rijzen over de verhouding tussen het Unierecht en het nationale recht: het is een zuivere vraag van uitlegging van het Unierecht. Uit de argumenten die partijen ter terechtzitting hebben aangevoerd en die hierna worden samengevat, zal blijken dat de vraag niet eenvoudig kan worden beantwoord en de medewerking van het Hof noodzakelijk is. Een arrest van het Hof over deze kwestie zal waarschijnlijk ook buiten Ierland toepassing vinden.
- 15 De verzoekende partijen [betogen] in beroep dat het besluit van An Bord Pleanála niet geldig is, aangezien voor de bevoegdheid om, na bestudering van een project, op basis van een passende beoordeling een besluit te nemen, uitsluitend bestaat wanneer er gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn. Dit zou volgen uit de bewoordingen van artikel 6, lid 3. De verzoekende partijen betogen in beroep dat de woorden „rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied” inhouden dat er reeds instandhoudingsdoelstellingen moeten zijn en dat de beoordeling niet kan worden verricht wanneer dit niet het geval is. Alle partijen, met uitzondering van de interveniërende partij, zijn het erover eens dat de feitelijk bestaande algemene doelstellingen niet volstonden, aangezien zij niet gebiedsspecifiek waren en er geen gebiedsspecifieke doelstellingen bestonden. De interveniërende partij betwist dat de algemene doelstellingen die voor de SBZ-V Blackwater Callows bestonden, niet gebiedsspecifiek waren.
- 16 Vervolgens beroepen verzoekers zich op het recente arrest van het Hof in de zaak [Elliniki Ornithologiki Etaireia e.a. (C-66/23, EU:C:2024:733)]. In die zaak ging het onder meer om de vraag of artikel 4 van de vogelrichtlijn, gelezen in samenhang met artikel 6, leden 2 tot en met 4, van de habitatrichtlijn, aldus moet worden uitgelegd dat de [in de vogelrichtlijn] opgenomen maatregelen op het gebied van bescherming, instandhouding en herstel van in het wild levende vogelsoorten en habitats [in] de [SBZ-V's], enkel betrekking hebben op soorten die bepalend zijn voor de aanwijzing van de betrokken zone of ook op andere krachtens artikel 4 van de habitatrichtlijn te beschermen vogelsoorten die in deze SBZ-V's voorkomen. In punt 42 heeft het Hof het volgende opgemerkt: [OMISSIS]

„In dit verband, en zoals de Commissie benadrukt, bepalen de leden 3 en 4 van artikel 6 van de habitatrichtlijn, die overeenkomstig artikel 7 van deze richtlijn ook van toepassing zijn op SBZ-V's en op grond waarvan de lidstaten een beoordeling vooraf moeten maken en voor elk plan of project

dat significante gevolgen voor de betrokken gebieden kan hebben voorafgaande toestemming moeten vereisen, dat de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied een dwingend referentiepunt vormen voor de vereiste passende beoordelingen.”

- 17 Dit arrest is bij de rechter van de High Court niet aan de orde geweest, aangezien het pas in september 2024 is gegeven. De verzoekende partijen leggen in beroep echter veel nadruk op dit arrest en wijzen erop dat het Hof nooit eerder over instandhoudingsdoelstellingen heeft gesproken als een „dwingend referentiepunt”. Zij stellen dat de verwijzing naar een „dwingend referentiepunt” van belang is en betekent dat zonder een dergelijk referentiepunt geen beoordeling kan worden verricht.
- 18 An Bord Pleanála en de staat brengen hier tegenin dat deze passage beoogt aan te geven dat, wanneer er instandhoudingsdoelstellingen bestaan, deze als dwingend referentiepunt moeten fungeren, maar dat de passage in feite geen antwoord geeft [op] of niet is gericht op de vraag of er instandhoudingsdoelstellingen moeten zijn om een passende beoordeling te kunnen verrichten.
- 19 Ten slotte beroepen verzoekers zich ook op de niet-nakomingsprocedures die de Commissie heeft ingeleid tegen Duitsland, Ierland en Griekenland, onder meer wegens het niet vaststellen van instandhoudingsdoelstellingen, [die hebben geleid tot de arresten in de zaken] [Commissie/Griekenland (C-849/19, EU:C:2020:1047)]; [Commissie/Ierland (Bescherming van speciale beschermingszones) (C-444/21, EU:C:2023:524)] (hierboven genoemd), en [Commissie/Duitsland (Bescherming van speciale beschermingszones) (C-116/22, EU:C:2023:687)]. Zij betogen dat het Hof in elk van de[ze] drie arresten heeft gewezen op het belang van de verplichting om instandhoudingsdoelstellingen vast te stellen.
- 20 An Bord Pleanála, de staat en de projectontwikkelaar betogen van hun kant dat de bevoegdheid om een passende beoordeling in aanmerking te nemen en te maken nergens volledig wordt uitgesloten, ook niet wanneer er geen instandhoudingsdoelstellingen zijn. In de eerste plaats wijzen zij erop dat de Europese Commissie in drie versies van haar richtsnoeren duidelijk heeft aangegeven dat een passende beoordeling kan worden verricht wanneer er geen instandhoudingsdoelstellingen zijn, hoewel wordt erkend dat dit verre van optimaal is en instandhoudingsdoelstellingen de voorkeur verdienen (zie nota van de Commissie over de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden (2012); *Beheer van Natura 2000-gebieden – De bepalingen van artikel 6 van de habitatrichtlijn (92/43/EEG)* (2019), en *mededeling van de commissie[:]* *Beoordeling van plannen en projecten met betrekking tot Natura 2000-gebieden [– Methodologische richtsnoeren inzake de bepalingen van artikel 6, leden 3 en 4, van de habitatrichtlijn (92/43/EEG)]* (2021/[C 437/01])). Zij beroepen zich op de volgende passage uit de richtsnoeren van 2021 [OMISSIS]:

- „Bij gebrek aan instandhoudingsdoelstellingen [...] moet in het kader van de passende beoordeling ten minste worden verondersteld dat het de doelstelling is te waarborgen dat de habitattypen of habitats van soorten met een beduidende aanwezigheid in het gebied niet slechter worden dan het huidige niveau (op het moment van de beoordeling) en dat de soorten niet significant worden verstoord [...]”.
- 21 Zij verwijzen naar het gedeelte van de richtsnoeren waarin staat dat het ontbreken van gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen de naleving van de vereisten van artikel 6, lid 3, in gevaar brengt, waarbij zij benadrukken dat de vaststelling [dat] iets „de naleving in gevaar brengt” met name niet inhoudt dat niet aan artikel 6, lid 3, van de richtlijn kan worden voldaan wanneer er geen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn.
  - 22 In de tweede plaats baseren de staat en An Bord Pleanála zich sterk op artikel 4, lid 5, van de habitatrichtlijn. Artikel 4 beschrijft het proces dat leidt tot de aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszones (hierna: „SBZ-H”). Deze stappen zijn alleen van toepassing op de gebieden die onder de habitatrichtlijn vallen, maar artikel 7 van de habitatrichtlijn past deze regeling toe op gebieden die onder de vogelrichtlijn vallen. De volgorde is dat de lidstaten een lijst van gebieden voorstellen waarop staat aangegeven welke typen natuurlijke habitats van bijlage I en welke inheemse soorten van bijlage II in de betrokken gebieden voorkomen. De lijst moet binnen drie jaar na kennisgeving van de [habitat]richtlijn aan de Commissie worden toegezonden. De Commissie dient binnen zes jaar na de kennisgeving van de [habitat]richtlijn met instemming van iedere lidstaat aan de hand van de lijsten van de lidstaten een ontwerp-lijst van de gebieden van communautair belang uit te werken. Deze gebieden worden kandidaat-SBZ-H's genoemd. De lidstaten moeten de kandidaat-SBZ-H's binnen zes jaar na de goedkeuring ervan door de Commissie aanwijzen als [een] SBZ-H. Artikel 6, lid 1, [van deze richtlijn] maakt duidelijk dat wanneer een lidstaat [een] SBZ-H aanwijst, [hij] de nodige instandhoudingsmaatregelen moet treffen. Deze maatregelen vloeien dan weer voort uit de instandhoudingsdoelstellingen.
  - 23 Bijgevolg ontstaat de verplichting om instandhoudingsdoelstellingen vast te stellen pas op de datum van de aanwijzing. Dit betekent [dat] er een tijdsbestek van maximaal zes jaar kan liggen tussen de vaststelling van de kandidaat-SBZ-H's en de vaststelling, op het tijdstip van de aanwijzing, van instandhoudingsdoelstellingen voor elk van deze SBZ-H's. De vraag is derhalve hoe in de tussenliggende periode met een passende beoordeling moet worden omgegaan. Artikel 4, lid 5, van de habitatrichtlijn geeft hier antwoord op, als volgt: „Zodra een gebied op de in lid 2, derde alinea, bedoelde lijst is geplaatst, gelden voor dat gebied de bepalingen van artikel 6, leden 2, 3 en 4”. Met andere woorden, de passende beoordeling moet worden uitgevoerd in de periode waarin het gebied een kandidaat-SBZ-H is, maar nog niet als SBZ-H is aangewezen. Tot de datum van de aanwijzing bestaat er evenwel, zoals hierboven is uiteengezet, geen verplichting om instandhoudingsdoelstellingen vast te stellen. Volgens An Bord Pleanála en de staat moet dit betekenen dat in de [habitat]richtlijn is erkend

dat een beoordeling kan worden uitgevoerd zonder dat er instandhoudingsdoelstellingen zijn. Dit moet leidend zijn voor de uitlegging van artikel 6, lid 3, [van deze richtlijn], aangezien het betekent dat het bestaan van een instandhoudingsdoelstelling niet noodzakelijk is om een passende beoordeling te maken.

- 24 De verzoekende partijen brengen hiertegen in dat een bepaling die duidelijk is bedoeld om een tijdelijke situatie te regelen, niet kan worden gebruikt om uitlegging te geven aan artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn. Zij merken op dat Ierland de instandhoudingsdoelstellingen reeds lang had moeten vaststellen. Zij beschouwen artikel 4, lid 5, als een tijdelijke maatregel, die ervoor moet zorgen dat een gebied, zelfs in het stadium van kandidaat-SBZ-H, aan een beoordeling wordt onderworpen, maar stellen dat de betekenis ervan niet verder gaat dan dat.
- 25 In de derde plaats beroept de staat zich op de conclusie van advocaat-generaal Kokott in de zaak [CFE en Terre wallonne (C-43/18 en C-321/18, EU:C:2019:56)], waarin zij op voornoemde tussenliggende periode ingaat en bespreekt hoe een beoordeling kan worden gemaakt wanneer er geen instandhoudingsdoelstellingen zijn. Zij wijzen in het bijzonder op [punt] 79, waarin zij het volgende opmerkt: [OMISSIS]

„De aanwijzing van een speciale beschermingszone kan met name van invloed zijn op de [instandhoudings]doelstellingen van het gebied. Zo bepaalt artikel 4, lid 4, van de habitatrichtlijn dat bij de aanwijzing prioriteiten moeten worden vastgesteld. Voorts is het denkbaar dat bij de aanwijzing de lijst van beschermde habitattypes en soorten of de geografische omvang van het gebied worden gewijzigd.”

- 26 Deze opmerkingen zouden betekenen dat het mogelijk is een passende beoordeling te verrichten zonder instandhoudingsdoelstellingen te hebben, omdat kan worden gekeken naar de in aanmerking komende belangen waarvoor het gebied is beschermd. Ook wordt verwezen naar [punt] 72 [van deze conclusie], waarin advocaat-generaal Kokott opmerkt dat de maatstaf voor de noodzakelijke beoordeling wordt gevormd door de voor het betrokken gebied vastgelegde instandhoudingsdoelstellingen. De verzoekende partijen stellen hier tegenover dat deze opmerkingen betrekking hebben op de periode waarin de gebieden op de communautaire lijst worden geplaatst, en dat zij alleen voor de tussenliggende periode gelden. De staat en An Bord Pleanála verwijzen voorts naar de zaak [Commissie/Duitsland (Bescherming van speciale beschermingszones) (C-116/22, EU:C:2023:687),] waarin advocaat-generaal [Č]apeta [in punt 31 van haar conclusie] heeft opgemerkt dat „de instandhoudingsdoelstellingen waarvoor een bepaald gebied is geselecteerd om als SBZ[-H] te worden beschermd, reeds vóór de formele aanwijzing ervan [bestaan] – althans tot op zekere hoogte”.
- 27 In de vierde plaats beroepen zij zich op de vaststelling van de rechter van de High Court dat de centrale doelstelling van de habitatrichtlijn en artikel 6, lid 3, [van die richtlijn] erin bestaat te waarborgen dat er geen twijfel bestaat over de gevolgen

voor de natuurlijke kenmerken van het gebied, en niet al te veel nadruk mag worden gelegd op de instandhoudingsdoelstellingen. Zij pleiten tegen overdreven formalisme en betogen dat de Court of Appeal zich ervan bewust moet zijn dat het gevaarlijk is om de bewoordingen van de tekst al te zwaar te laten wegen bij de uitlegging ervan, en veeleer moet kijken naar de hoofddoelstelling van de habitatrichtlijn, dat wil zeggen het behoud van de natuurlijke kenmerken van gebieden. Zij merken op [dat] de door hen voorgestane uitlegging in casu geen afbreuk zal doen aan deze benadering, aangezien de verzoekende partijen in beroep niet hebben aangetoond dat er soorten zijn die zullen worden aangetast, en dit ook niet beweren op basis van de feiten van de onderhavige zaak.

- 28 De projectontwikkelaar sluit zich aan bij de argumenten van An Bord Pleanála en de staat, en voegt daaraan toe dat het voorgenomen project de natuurlijke kenmerken van het gebied onmogelijk kan aantasten, ongeacht de bewoordingen van verlaaat aangenomen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen, aangezien het de soorten die het in aanmerking komende belang van het gebied vormen, niet significant zou verstoren en hun habitats niet slechter zouden worden dan het huidige niveau. Hij voegt hieraan toe dat de door de verzoekende partijen in beroep voorgestane uitlegging elke projectontwikkeling in gebieden waarvoor Ierland geen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen heeft vastgesteld, in de kiem zou smoren, aangezien deze uitlegging er zelfs aan in de weg staat dat wordt onderzocht of een passende beoordeling al dan niet is vereist.

Verzoek om een prejudiciële beslissing in een versnelde procedure

- 29 De Court of Appeal verzoekt het Hof krachtens artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering om deze prejudiciële verwijzing volgens de versnelde prejudiciële procedure te behandelen. Zoals in punt 4 van deze verwijzingsbeslissing is opgemerkt, is voor het windmolenpark eerder een vergunning verleend: de oorspronkelijke vergunning is op 14 december 2016 afgegeven [OMISSIS]. De vergunning van 2016 is gewijzigd bij de vergunning waarop deze procedure betrekking heeft. Op basis van de vergunning van 2016 of de gewijzigde vergunning zijn geen bouwwerkzaamheden verricht. De vergunning van 2016 verstrijkt op 12 december 2026. Indien het verzoek om een prejudiciële beslissing niet volgens de versnelde procedure wordt behandeld, kan de interveniërende partij het voordeel van de vergunning van 2016 worden ontnomen.
- 30 Zonder meer wordt erkend dat gevolgen voor de situatie van een individuele justitiabele, zonder dat grondrechten in het geding zijn, waarschijnlijk geen rechtvaardiging kunnen vormen voor het gebruik van de versnelde procedure. Evenwel vereist het Unierecht in het kader van de ontwikkeling van een installatie voor de productie van hernieuwbare energie dat administratieve en gerechtelijke beroepsprocedures worden onderworpen aan de snelste gerechtelijke procedure die op nationaal, regionaal en lokaal niveau [OMISSIS] beschikbaar is, krachtens artikel [16], lid 6, van [richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de

Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking) (PB 2018, L 328, blz. 82)], zoals gewijzigd bij [richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van richtlijn (EU) 2018/2001, verordening (EU) 2018/1999 en richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad (PB L 2023/2413)]. Voorts wordt verwezen naar aanbeveling (EU) 2024/1343 van de Commissie van 13 mei 2024 [over het versnellen van de procedures voor de verlening van vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en gerelateerde infrastructuurprojecten (PB L 2024/1343)], [punt 4], die de lidstaten er met name toe verplicht termijnen en specifieke procedureregels vast te stellen om de efficiëntie van de gerechtelijke procedures te waarborgen wat betreft de toegang tot de rechter voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en gerelateerde infrastructuurprojecten. Bovendien is de prejudiciële vraag van dien aard dat zij gevolgen zou kunnen hebben voor een aanzienlijk aantal [passende beoordelingen] in lidstaten waar geen gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld voor [SBZ-V's] en/of [SBZ-H's], zodat zij gevolgen kan hebben voor de doelstellingen van snelheid als bedoeld in richtlijn 2018/2001, zoals gewijzigd, en in aanbeveling 2024/1343 van de Commissie.

Prejudiciële vraag

1. Zijn rechtsgeldige instandhoudingsdoelstellingen voor een speciale beschermingszone voor vogels een vereiste voor de bevoegdheid van de bevoegde instantie om in het kader van de behandeling van een verzoek om afgifte van een vergunning een rechtsgeldige passende beoordeling te maken zoals bedoeld in artikel 6, lid 3, van richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, zoals gewijzigd („habitatrichtlijn”)?